

Sendt per epost: postmottak@nfd.dep.no

Oslo, den 13.08.2015

Høringsuttalelse – forslag om endringer i reglene om håndhevelse av regelverket om offentlige anskaffelser.

Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF) utgjør bransjeforeningen for kunnskapsbedrifter med virksomhet innen rådgivning, planlegging og prosjektledelse i bygg- og anleggssektoren. Medlemsbedriftene har sin kjernekompetanse innen ingeniørteknologi, arkitektur, prosjekt- og bedriftsledelse og IKT. De om lag 185 RIF-bedriftene sysselsetter til sammen 10.000 personer i Norge.

RIFs medlemsbedrifter har to ulike roller i en anskaffelsesprosess. For det første er bedriftene konkurransedeltakere når det offentlige skal inngå kontrakter om oppdrag om prosjektering og rådgivning, prosjektledelse eller byggeledelse, innenfor bygg- og anleggssektoren mv. For det andre er bedriftene ofte engasjert som oppdragsgiverens representant i et prosjekt, og har som oppgave å utarbeide konkurransegrunnlagene eller bistå ved dette, for de kontraktene som inngår i prosjektet, samt evaluere forespørsler og tilbud på slike. RIFs medlemsbedrifter har derfor bred erfaring med anskaffelsesregelverket både fra rollen som tilbyder og fra rollen som oppdragsgiverrepresentant.

RIF har gjennomgått høringsforslaget og har følgende merknader:

KOFAs adgang til å ilegge overtredelsesgebyr ble fjernet i 2012. I stedet måtte det reises søksmål for de alminnelige domstoler for fastslåing av gebyr eller rettsvirkningen «uten virkning». Når kun én kjent sak om ulovlig direkteanskaffelse er bragt inn for domstolene over flere år, viser dette etter RIFs syn, at nåværende håndhevelsesregler ikke er tilstrekkelige. Til sammenlikning hadde KOFA tidligere et meget stort antall saker om ulovlig direkteanskaffelse.

RIF støtter derfor departementets forslag, hvor KOFA igjen får kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr ved ulovlig direkteanskaffelse.

De manglende saker for domstolene viser at tredjeparter normalt ikke vil bruke ressurser på å fremme søksmål for de alminnelige domstoler for å få kjent kontrakter uten virkning. RIF støtter derfor også departementets forslag om å gi KOFA kompetanse til å ta ut søksmål i disse sakene. Med det ressursforbruk slike saker innebærer, og den lange tid det kan ta før rettskraftig dom foreligger, legger RIF til grunn at den praktiske hovedregel vil bli sanksjoner ved overtredelsesgebyr.

Gebyrene for klage til KOFA ble vesentlig forhøyet i 2012. Bakgrunnen for økningen var å begrense økningen i saksmengden for KOFA. RIF peker på at gebyret ikke må settes så høyt at det i for stor grad hindrer klager til KOFA. Det store saksomfanget skyldes etter RIFs syn kompliserte regler, manglende kompetanse hos innkjøper og at sakene er viktige for leverandørene som bruker betydelige ressurser på konkurransene.

RIF er derfor positive til at departementet vurderer tiltak for å begrense gebyrbelastningen for klager.

Departementet har foreslått at gebyrene (kr. 1.000 for klager om ulovlig direkteanskaffelse og kr. 8.000 for andre klager) skal tilbakebetales til klager, dersom klagen tas til følge. For andre klager enn ulovlige direkteanskaffelse er det foreslått to alternativer; enten at gebyret alltid tilbakebetales uavhengig av hvilken feil som konstateres, eller at hele gebyret bare tilbakebetales dersom brudd på reglene har påvirket resultatet av konkurransen (ellers utbetales halvparten av gebyret).

Etter RIFs syn har begge de to foreslåtte løsningene enkelte negative sider. Gebyrspørsmålet bør ikke medføre at klagen gis et omfang og innhold som dreies mot posisjonering for gebyrspørsmålet, men som det ellers er mindre viktig å få avgjort mellom partene. Samtidig er det uheldig at KOFA må bruke mer ressurser på å vurdere tillegsspørsmål utelukkende av hensyn til gebyret.

Etter RIFs syn vil det være en bedre og enklere løsning å sette gebyret for alle saker, til en meget begrenset sum, f.eks. kr. 1.000. Videre at gebyret tilbakebetales i saker om ulovlig direkteanskaffelse, der KOFA konstaterer brudd. I andre saker tilbakebetales ikke gebyr. Gebyrspørsmålet og tilbakebetaling vi da være enkelt, og ikke medføre ressursbruk hos KOFA. RIF presiserer at forutsetningen for denne løsningen må være at gebyret settes lavt.

Dersom departementet vil videreføre det høye gebyret på kr. 8.000, bør det velges en tilbakebetalingsvariant. RIF mener alternativ 1 da bør velges, mao. at det alltid tilbakebetales gebyr der det konstateres brudd på regelverket. RIF ser ulempen med at klagen da kan «blåse opp» i omfang. Samtidig kan det imidlertid være gode grunner til at klager bør få refundert hele gebyrbeløpet også der bruddet på regelverket ikke har påvirket utfallet av konkurransen. Eksempler kan være der det foreligger grove brudd på reglene og som leverandøren ønsker vurdert (men som ikke påvirker utfallet av konkurransen), prinsipielle spørsmål som ønskes vurdert, eller brudd på reglene om begrunnelse og/eller innsyn som har vanskeliggjort leverandørens vurdering av saken, og hvor leverandøren først i forbindelse med klageomgangen får fyldestgjørende begrunnelse/innsyn.

Oslo, den 13. august 2015

For Liv Kari Skudal Hansteen
Adm. dir. Rådgivende ingeniørers forening RIF

Ari Soilammi
Utviklingsjef RIF

